

ABSTRACTS

The Editors are grateful to Mrs E. Andrikou for her assistance in preparing the Greek abstracts.

BOSKAMP, Anton

101–12

Minoan storage capacities, 1: graffiti on pithoi in the Palace Magazines at Knossos (Plate 25)

Evidence of the Minoan Linear A script in the West Magazines at Knossos is surprisingly thin. Whereas at other important Minoan sites bookkeeping is fairly well attested, and at Hagia Triadha abundantly so, nothing has appeared from Knossos. Of the few graffiti and texts on pithoi published so far, only two are well documented. The others were published by Brice after drafts by Evans. As the latest publication (1982) still relies on Evans's drafts, it seemed reasonable to assume that the pithoi had not been examined for signs since their discovery in 1900–1. In this short article the first, and still tentative, results of such a study are published.

Μινωική αποθηκευτική χωρητικότητα, 1: σημεία σε πίθους στις ανακτορικές αποθήκες της Κνωσού (πίνακας 25)

Η παρουσία της μινωικής Γραμμικής Α γραφής στις δυτικές αποθήκες της Κνωσού είναι εκπληκτικά περιορισμένη. Παρότι σε άλλα σπουδαία μινωικά κέντρα οι καταγραφές είναι ικανοποιητικά βεβαιωμένες και στην Αγία Τριάδα άφθονες, τίποτα δεν είναι γνωστό από την Κνωσό. Από τα λίγα χαράγματα και επιγραφές σε πίθους που έχουν μέχρι τώρα δημοσιευθεί μόνο δύο είναι καλά τεκμηριωμένα. Τα υπόλοιπα δημοσιεύτηκαν από τον Brice σύμφωνα με πρόχειρες σημειώσεις του Evans. Καθώς η τελευταία δημοσίευση (1982) βασίζεται στις σημειώσεις του Evans, φάνηκε λογικό να υποθέσουμε ότι οι πίθοι δεν εξετάστηκαν για την ύπαρξη σημείων από την ανακάλυψή τους το 1900–1. Σε αυτό το μικρό άρθρο δημοσιεύονται τα πρώτα και ακόμα προκαταρκτικά αποτελέσματα μιας τέτοιας μελέτης.

CALLAGHAN, Peter J.

369–75

An Antiochene bowl in Cambridge

A complete mouldmade 'Megarian' bowl, now in the Museum of Classical Archaeology at Cambridge, is here published and attributed to a Syrian or Levantine manufacturer. The Dionysiac iconography, beading, fabric, and paint suggest an Antiochene provenance, and an early or mid-second-century BC date is proposed.

Αντιοχειακό σκύφος στο Cambridge

Στο παρόν δημοσιεύεται ένας ακέραιος μεγαριακός σκύφος κατασκευασμένος με μήτρα, που φυλάσσεται στο Μουσείο Κλασικής Αρχαιολογίας στο Cambridge. Αποδίδεται σε κατασκευαστή από τη Συρία ή την ανατολή. Η διονυσιακή εικονογραφία, η κοκκίδωση, ο πηλός και η βαφή υποδεικνύουν προέλευση από την Αντιόχεια και χρονολόγηση στον πρώιμο ή στα μέσα του 2ου π.Χ. αιώνα.

CLINE, Eric H.

137–51

Aššūwa and the Achaeans: the 'Mycenaean' sword at Hattušas and its possible implications

It has been suggested that the inscribed bronze sword found at Hattušas in 1991 is a Mycenaean type B sword which may be used as evidence for Hittites fighting in the Trojan war against the Mycenaeans and for a historical background to the Trojan war. The present independent investigation of the sword indicates that it

may well be a variant of an Aegean type B sword, but might reflect Mycenaean influence rather than outright manufacture. Moreover, a variety of evidence suggests that the sword must be interpreted in the light of events occurring not during the Trojan war, but some two hundred years prior to that war. It is possible that Mycenaean involvement in the Aššuwa rebellion c.1430 BC was recorded in contemporary Hittite documents and remembered in later Greek tradition as the legendary pre-Trojan war exploits of Achilles and other Achaean heroes in NW Anatolia.

Οι Aššuwa και οι Αχαιοί: το “μυκηναϊκό” ξίφος της Χατούσας και οι πιθανές ερμηνείες του

Έχει προταθεί ότι το ενεπίγραφο χάλκινο ξίφος που βρέθηκε το 1991 στη Χατούσα είναι μυκηναϊκό τύπου B και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ένδειξη ότι οι Χεττίτες πολέμησαν στον Τρωικό πόλεμο εναντίον των Μυκηναίων και ως ιστορικό τεκμήριο του Τρωικού πολέμου. Η παρούσα ανεξάρτητη εξέταση του ξίφους δείχνει ότι μπορεί κάλλιστα να είναι μια παραλλαγή του αιγαιακού ξίφους τύπου B, αλλά ενδεχομένως αντικατοπτρίζει μυκηναϊκή επίδραση μάλλον παρά απευθείας κατασκευή. Επιπλέον, ποικιλία ενδείξεων οδηγεί στο ότι το ξίφος πρέπει να ερμηνευθεί κάτω από το φως γεγονότων που διαδραματίστηκαν όχι κατά την διάρκεια του Τρωικού πολέμου αλλά περίπου δύο αιώνες πριν από αυτόν. Είναι δυνατόν η μυκηναϊκή ανάμειξη στην εξέγερση των Aššuwa περί το 1430 π.Χ. να καταγράφηκε στα σύγχρονα χεττιτικά αρχεία και να διατηρήθηκε στη μεταγενέστερη ελληνική παράδοση ως τα μυθικά πολεμικά κατορθώματα του Αχιλλέα και άλλων Αχαιών ηρώων στην ΒΔ Ανατολία πριν τον Τρωικό πόλεμο.

HAMILAKIS, Yannis

153–66

A footnote on the archaeology of power: animal bones from a Mycenaean chamber tomb at Galatas, NE Peloponnese (Plate 35)

The zooarchaeological remains from a Mycenaean chamber tomb (LH II B–III C early) at Apatheia, Galatas, NE Peloponnese, are analysed and discussed. The bones offer evidence for mortuary dining ritual and for the ritual deposition of dog skeletons. The latter practice in Mycenaean burials is discussed and, contrary to previous interpretation, is connected to the social and ideological role of hunting in Mycenaean society.

Μια σημείωση για την αρχαιολογία της ισχύος: οστά ζώων από μυκηναϊκό θαλαμωτό τάφο του Γαλατά στη ΒΑ Πελοπόννησο (πίνακας 35)

Στο άρθρο αναλύονται και συζητώνται τα ζωοαρχαιολογικά κατάλοιπα από ένα μυκηναϊκό θαλαμωτό τάφο (ΥΕ II B–πρώμη ΥΕ III Γ) από τη θέση Απάθεια του Γαλατά στη ΒΑ Πελοπόννησο. Τα οστά προσφέρουν μαρτυρίες για ταφικά δείπνα και για την τελετουργική απόθεση σκελετών σκύλων. Αυτή η τελευταία πρακτική στις μυκηναϊκές ταφές συζητείται και, σε αντίθεση με τις προηγούμενες ερμηνείες, συσχετίζεται με τον κοινωνικό και ιδεολογικό ρόλο του κυνηγιού στη μυκηναϊκή κοινωνία.

HAMMOND, N. G. L.

365–7

A Macedonian shield and Macedonian measures

The bronze cover of a phalanx-man's shield, found in Upper Macedonia and published by P. Adam-Veleni, was inscribed 'of king —', the name being illegible. From the inscription and the decoration one can estimate that the Macedonian 'foot' was in the upper category of length. It is suggested that the king—probably Antigonos Gonatas—had these shields manufactured, and that he issued them to his infantry guard.

Μακεδονική ασπίδα και μακεδονικά μέτρα

Το χάλκινο κάλυμμα από μια ασπίδα οπλίτη φάλαγγας, που βρέθηκε στην άνω Μακεδονία και δημοσιεύτηκε από την Π. Αδάμ-Βελένη, έφερε την επιγραφή “βασιλέως —”, στην οποία το όνομα δεν είναι αναγνώσιμο. Από την επιγραφή και την διακόσμηση εκτιμάται ότι το μακεδονικό “πόδι” ήταν στην ανώτερη κατηγορία μήκους. Προτείνεται ότι ο βασιλέας — πιθανώς ο Αντίγονος Γονατάς—κατασκεύασε αυτές τις ασπίδες και τις προμήθευσε στους υπασπιστές του.

HANIOTES, F. K., and VOUTIROPOULOS, N.

59–80

New evidence from Platygiali, an early bronze age settlement in western Greece

Earlier excavations in western Greece, carried out by Dörpfeld in Lefkas and by British archaeologists in Ithaca and Akarnania, were chiefly aimed at answering the 'Ithaca question'. After these investigations during the first decades of our century the western part of central Greece remained archaeologically unexplored. The newly discovered EH settlement of Platygiali, Astakos, fills a large gap in our knowledge of prehistoric habitation in western Greece, while certain features indicate that the settlement has a distinctive cultural significance.

Νέα στοιχεία από το Πλατυγιαλί, έναν πρωτοελλαδικό οικισμό στην δυτική Ελλάδα

Παλαιότερες ανασκαφές στην δυτική Ελλάδα, που πραγματοποιήθηκαν από τον Dörpfeld στην Λευκάδα και από Βρετανούς αρχαιολόγους στην Ιθάκη και Ακαρνανία, είχαν ως κύριο θέμα ερεύνης την επίλυση του διλήμματος της αρχαίας Ιθάκης. Μετά τις έρευνες αυτές στις πρώτες δεκαετίες του αιώνα μας, το δυτικό τμήμα της κεντρικής Ελλάδας παρέμεινε αρχαιολογικά ανεξευρένητο. Η πρόσφατη ανακάλυψη του πρωτοελλαδικού οικισμού στο Πλατυγιαλί Αστακού εμπλουτίζει τις γνώσεις μας για την προϊστορική κατοίκηση στη δυτική Ελλάδα, ενώ ταυτόχρονα ορισμένα χαρακτηριστικά του οικισμού παρουσιάζουν πολιτιστικές ιδιαιτερότητες μείζονος σημασίας.

HEMINGWAY, Séan

213–52

Minoan metalworking in the postpalatial period: a deposit of metallurgical debris from Palaikastro (with an Appendix by Paul HARRISON) (Plates 39–40)

This paper presents in detail a deposit of metallurgical debris from a small-scale casting operation at Palaikastro, E. Crete. The deposit consists of a selection of discarded metalworking tools, including tuyères (blowpipes), crucibles, and moulds, all of which are indicative of different processes involved in the production of metal objects. The moulds offer rare evidence for the local manufacture of specific object types that can be identified from the fragmentary remains. In addition to moulds for various tool types, such as double axes, there are fragments of moulds for a large decorative stand similar to the 'rod' tripod stands found predominantly on Cyprus. This is the first evidence for production of these stands on Crete at such an early date.

Μινωική μεταλλουργία στη μετανακτορική περίοδο: σύνολο καταλοίπων μεταλλουργίας από το Παλαίκαστρο (με παράρτημα του Paul HARRISON) (πίνακες 39–40)

Το άρθρο αυτό παρουσιάζει λεπτομερώς ένα σύνολο μεταλλουργικών καταλοίπων από μια μικρής κλίμακας δραστηριότητα χυτεύσεως στο Παλαίκαστρο Ανατολικής Κρήτης. Το σύνολο αποτελείται από επιλογή αχρηστευμένων μεταλλουργικών εργαλείων, στα οποία περιλαμβάνονται φυσητήρες, χωνευτήρια και μήτρες, όλα ενδεικτικά για τα διάφορα στάδια της παραγωγής μεταλλικών αντικειμένων. Οι μήτρες προσφέρουν σπάνια τεκμήρια για την τοπική κατασκευή συγκεκριμένων τύπων αντικειμένων οι οποίοι μπορούν να αναγνωρισθούν από τα αποσπασματικά κατάλοιπα. Εκτός από τις μήτρες για ποικίλους τύπους εργαλείων, όπως οι διπλοί πελέκει, υπάρχουν θραύσματα από μήτρες για μία μεγάλη διακοσμητική βάση παρόμοια με τις τριποδικές βάσεις με ραβδόσημα πόδια, γνωστές κυρίως στην Κύπρο. Αυτό είναι το πρώτο στοιχείο για την παραγωγή τέτοιων βάσεων στην Κρήτη σε μια τόσο πρόωμη χρονολογία.

ISSERLIN, B. S. J., JONES, R. E., PAPAMARINOPOULOS, S., SYRIDES, G. E., MANIATIS, Y., FACORELLIS, G., and UREN, J.

329–40

The Canal of Xerxes: investigations in 1993–4

The paper describes the continuation in 1993–4 of the investigation into the Canal of Xerxes in the Chalkidiki, N. Greece. Effort was concentrated in the central sector of the isthmus, where geophysical survey using seismic methods revealed a channel-like structure some 14–15 m below the present ground level. Encouraging support for the hypothesis that this structure is a canal came from the analysis of cores from two boreholes in the central sector: there was a marked discontinuity in the sediments at a depth of c.14.6 m. Radiocarbon dates of some sediments from these boreholes provided useful ancillary information.

Η διώρυγα του Ξέρξη: έρευνες κατά το 1993–94

Το άρθρο περιγράφει τη συνέχιση το 1993–94 της έρευνας στη διώρυγα του Ξέρξη στη Χαλκιδική της Β. Ελλάδας. Η προσπάθεια επικεντρώθηκε στον κεντρικό τομέα τον ισθμού, όπου η γεωφυσική επισκόπηση με σεισμικές μεθόδους αποκάλυψε κατασκευή με μορφή διώρυγας με βάθος περί τα 14–15 μ. από τη σημερινή επιφάνεια τον εδάφους. Η υπόθεση ότι αυτή η κατασκευή είναι μια διώρυγα ενισχύθηκε από την ανάλυση του πυρήνα δύο γεωτρήσεων (καρότων) στον κεντρικό τομέα: παρατηρήθηκε αξιοσημείωτη ασυνέχεια των κλασμάτων σε βάθος περί τα 14.80 μ. Η χρονολόγηση με ραδιενεργό άνθρακα μερικών κλασμάτων από αυτές τις γεωτρήσεις προσέφερε χρήσιμες επικουρικές πληροφορίες.

LOADER, N. Claire

191–6

A possible east sally-port in the North-east Extension at Mycenae? A brief note (Plate 38)

In order to explain the different masonry between the E wall of the NE Extension and that used elsewhere in the circuit at Mycenae, a study of the construction between the north and south sally-ports and the E wall of the NE Extension is presented. This suggests the possibility that a similar east sally-port once existed, being sealed either when the structure became unsafe or as a result of a security measure taken at the end of the LBA or in the 5th century BC.

Πιθανή ύπαρξη ανατολικής σύριγγας στη Βορειοανατολική Επέκταση των Μυκηνών; Μια σύντομη σημείωση (πίνακας 38)

Προκειμένου να εξηγηθεί η διαφορά στην τοιχοδομία μεταξύ του ανατολικού τείχους της ΒΑ Επεκτάσεως και των άλλων τμημάτων της περιμέτρου του τείχους στις Μυκήνες, παρουσιάζεται μια μελέτη του τρόπου οικοδομήσεως μεταξύ των συρίγγων, βόρειας και νότιας, και του ανατολικού τείχους της ΒΑ Επεκτάσεως. Προτείνεται η δυνατότητα ότι κάποτε υπήρχε μια παρόμοια ανατολική σύριγγα, η οποία σφραγίστηκε όταν η κατασκευή απέβη ανασφαλής ή ως αποτέλεσμα μέτρων ασφαλείας που ελήφθησαν στο τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού ή τον 5ο αι. π.Χ.

MOMIGLIANO, Nicoletta, and WILSON, David E.

1–57

Knossos 1991: excavations outside the south front of the palace (Plates 1–9)

This report presents the results of excavations in 1993 in the area of the Early Houses and Early Paving by the South Front of the palace at Knossos. It adds to and further clarifies the results of earlier excavations in this area, and provides much-needed new evidence for the history of the Prepalatial and Protopalatial settlements. Principal findings of the 1993 investigation include (1) an EM II B pit deposit, which has important implications for our understanding of this ceramic phase at Knossos; (2) no fewer than three building phases in EM III, comprising the Early Houses including the substantial South Front House; and (3) the dating of the Early Paving and associated structures to MM I B.

Κνωσός 1993: ανασκαφές έξω από τη νότια πρόσοψη του ανακτόρου (πίνακες 1–9)

Η έκθεση αυτή παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ανασκαφών του 1993 στην περιοχή των Πρώμιων Οικιών και του Πρώμιου Πλακοστρώτου παρά τη νότια πρόσοψη του ανακτόρου της Κνωσού. Εμπλουτίζει και διαφωτίζει περαιτέρω τα αποτελέσματα των παλαιότερων ανασκαφών στην περιοχή και προσφέρει νέα χρήσιμα στοιχεία για την ιστορία των Προανακτορικών και Παλαιονακτορικών οικισμών. Στα κυριότερα ευρήματα της έρευνας του 1993 περιλαμβάνονται (1) μια απόθεση σε ΠΙΜ ΙΙ Β λάκκο που περιέχει σημαντικά στοιχεία για την κατανόηση αυτής της κεραμικής φάσεως στην Κνωσό, (2) όχι λιγότερες από τρεις οικοδομικές φάσεις της ΠΜ ΙΙΙ που συνίστανται στις Πρώμιες Οικίες και τη βασική Οικία της Νότιας Προσόψεως και (3) η χρονολόγηση του Πρώμιου Πλακοστρώτου και των συνδεσμένων με αυτό κατασκευών στη ΜΜ Ι Β.

MUHLY, Polymnia

197–211

Furniture from the Shaft Graves: the occurrence of wood in Aegean burials of the Bronze Age

Certain wooden fragments from tomb V at Mycenae are identified as parts of two small tripod tables, which constitute the best-preserved furniture from the prehistoric Aegean. As the epigraphic, iconographic, and

archaeological evidence demonstrates, wooden furniture was not common in the Aegean area and belonged chiefly to prosperous persons, who rarely provided it to the dead. Statistically rare, though more widely known, are the wooden structures used from the end of MM III to the LH/LM III A2 period for burials, nearly all richly endowed (with weapons, metal vessels, ornaments, even with furniture). In tombs with multiple burials the dead person, placed on a bed or a bier, is isolated and raised above the others. Burial in a coffin, of whatever material, constitutes a means of individualizing the dead: the wooden coffin has additional value. Thus these modes of burial are explained as one of the customs adopted during the New Palace and Early Mycenaean period, in order to demonstrate the social and economic status of the prominent dead.

Έπιπλα από τους Λακκοειδείς Τάφους: η εύρεση ξύλου σε αιγαιακές ταφές της Εποχής του Χαλκού

Ορισμένα ξύλινα θραύσματα από τον τάφο V των Μυκηνών ταυτίζονται με τα τμήματα δυο μικρών τριποδικών τραπεζιών, που αντιπροσωπεύουν τα καλύτερα διατηρημένα έπιπλα στο προϊστορικό Αιγαίο. Όπως υποδηλώνουν τα επιγραφικά, εικονογραφικά και αρχαιολογικά δεδομένα, τα ξύλινα έπιπλα δεν ήταν κοινά στον αιγαιακό χώρο και ανήκαν κυρίως στους εύπορους, που και αυτοί σπάνια τα παραχωρούσαν στους νεκρούς. Στατιστικά σπάνιες αν και ευρύτερα γνωστές είναι και οι ξύλινες κατασκευές που χρησιμοποιήθηκαν από το τέλος της MM III ως και την YE/YM III A2 περίοδο για ταφές σχεδόν πάντα πλούσια κτερισμένες (με όπλα, μετάλλινα αγγεία, κοσμήματα, ακόμη και με έπιπλα). Σε τάφους με πολλαπλές ταφές η κλίνη ή το φορείο απομονώνει και εξαίρει το νεκρό σε επίπεδο ανώτερο των άλλων. Η ταφή σε φέρετρο από οποιοδήποτε υλικό αποτελεί ένα τρόπο εξαιτίας του νεκρού: το φέρετρο από ξύλο έχει πρόσθετη αξία. Έτσι οι τρόποι αυτοί ταφής εξηγούνται ως ένα από τα έθιμα που υιοθετήθηκαν τη νεοανακτορική και την πρώιμη μυκηναϊκή περίοδο για να εξάρουν άμεσα ή έμμεσα το κοινωνικό και οικονομικό status ορισμένων νεκρών.

NOWICKI, Krzysztof

253–85

Arvi Fortetsa and Loutraki Kandilioro: two refuge settlements in Crete (Plates 41–5)

Among dark age defensible sites in Crete there exist extensive settlements which in size, significance, and chronology are comparable to Karphi, the best-known example. Representative of this settlement type are Arvi Fortetsa and Loutraki Kandilioro, two LM III C sites investigated in the early 1990s. This article presents a topographical description, an analysis of surface material, and a discussion of their significance for the settlement pattern. Although Arvi Fortetsa represents a coastal settlement and Loutraki Kandilioro is on the high slopes of the Lasithi mountains, both sites suggest a probable threat from the sea in the very late 13th century BC, which completely changed the settlement pattern.

Άρβη Φορτέτσα και Λουτράκι Κανδιλιόρο: δύο προσφυγικοί οικισμοί στην Κρήτη (πίνακες 41–5)

Ανάμεσα στις οχυρές θέσεις των σκοτεινών αιώνων στην Κρήτη υπάρχουν εκτεταμένοι οικισμοί, οι οποίοι σε μέγεθος, σπουδαιότητα και χρονολόγηση είναι συγκρίσιμοι με το Καρφή, το πλέον γνωστό δείγμα. Αντιπροσωπευτικοί αυτού του τύπου οικισμού είναι η Άρβη Φορτέτσα και το Λουτράκι Κανδιλιόρο, δύο YM III Γ θέσεις που ερευνήθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Αυτό το άρθρο παρουσιάζει την περιγραφή της τοπογραφίας, ανάλυση των ευρημάτων επιφανείας και συζήτηση της σημασίας τους για την κατανομή των οικισμών. Αν και η Άρβη Φορτέτσα είναι ένας παράλιος οικισμός και το Λουτράκι Κανδιλιόρο βρίσκεται ψηλά στις πλαγιές των Λασηθιώτικων βουνών, και οι δύο θέσεις καθιστούν πιθανή την ύπαρξη απειλής από την θάλασσα στο τέλος του 13ου αιώνα π.Χ., η οποία μετέβαλε εντελώς την κατανομή των οικισμών.

SAKELLARAKIS, Y.

81–99

Minoan religious influence in the Aegean: the case of Kythera (Plates 10–24)

This article presents conclusions drawn from the results of surface survey and excavation at Agios Georgios, Vouno (Kythera), the peak sanctuary of the nearby Minoan colony at Kastri. Small finds included a black steatite ladle inscribed in Linear A with a name reminiscent of 'Demeter', libation tables, some clay and numerous bronze figurines (both anthropomorphic and animal), jewellery, bronze votive offerings in the shape of human limbs, miniature clay horns of consecration, and a small bronze double axe. The pottery includes some MM I B–MM II but is richest in MM III–LM I/1 B, particularly fine wares. The finds suggest that the importance of Kastri was

greater than hitherto supposed, but they exhibit significant contrasts with assemblages at Cretan peak sanctuaries. The site's proximity to the metallurgical resources of Laconia, and its strategic location overlooking sea passages, are considered. It is suggested that cult activity here was dependent not on West Crete but on Knossos. Parallels are drawn with the sites of Troullos (Kea), Trianta (Ialysos, Rhodes), and Mikri Vigla (Naxos), and possible Minoan elements in later Laconian cult are noted.

Μινωική θρησκευτική επίδραση στο Αιγαίο: η περίπτωση των Κυθήρων (πίνακες 10–24)

Το άρθρο αυτό παρουσιάζει τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα επιφανείας και την ανασκαφή στον Άγιο Γεώργιο στο Βουνό Κυθήρων, στο ιερό κορυφής της γειτονικής μινωικής αποικίας στο Καστρί. Τα μικροεργήματα περιελάμβαναν σκύφο από μαύρο στεατίτη ενεπίγραφο στη Γραμμική Α' με ένα όνομα που θυμίζει το "Δήμητρα", τράπεζες προσφορών, μερικά πήλινα και πλήθος χάλκινων ειδωλίων (ανθρωπόμορφων και ζωόμορφων), κοσμήματα, χάλκινα αναθήματα σε σχήμα ανθρώπινων μελών, πήλινα μικρογραφικά κέρατα καθοσιώσεως και ένα μικρό χάλκινο διπλό πέλεκυ. Η κεραμική περιλαμβάνει κάποια MM I B–MM II, αλλά πλουσιότερη είναι η MM III–YM I/I B, ιδιαίτερα η λεπτότεχνη. Τα ευρήματα δείχνουν ότι η σπουδαιότητα του Καστριού ήταν μεγαλύτερη από ότι ήταν μέχρι τώρα παραδεκτό, αλλά παρουσιάζουν έντονη αντίθεση με τα σύνολα στα κρητικά ιερά κορυφής. Εξετάζεται η γειτνίαση της θέσεως με τις μεταλλευτικές πηγές της Λακωνίας και ο στρατηγικός της χαρακτήρας καθώς ελέγχει τα θαλάσσια περάσματα. Προτείνεται ότι η θρησκευτική δραστηριότητα εδώ δεν εξαρτάτο από την δυτική Κρήτη αλλά από την Κνωσό. Εκτίθενται παράλληλα από τις θέσεις Τρούλλος (Κέα), Τριάντα Ιαλυσού (Ρόδος) και Μικρή Βίγλα (Νάξος). Επισημαίνονται πιθανά μινωικά στοιχεία στην υστερότερη λακωνική θρησκεία.

SHAW, Maria C.

167–90

The bull-leaping fresco from below the Ramp House at Mycenae: a study in iconography and artistic transmission (COLOUR PLATES A–D; Plates 36–7)

The study attempts a reconstruction of the fresco, based on a detailed study of the preserved plaster fragments, of which new drawings and photos are provided. Minoan miniature frescoes with architectural façades appear to be the closest iconographically. Representations like those in the Grandstand and Sacred Grove frescoes from the palace of Knossos are examined, both for their possible thematic association with bull-leaping and for their possible role as models for the Ramp House fresco.

Η τοιχογραφία των ταυροκαθαιψίων κάτω από την Οικία της Αναβάθρας των Μυκηνών: μελέτη για την εικονογραφία και την καλλιτεχνική μετάδοση (έγχρωμοι πίνακες A–D, πίνακες 36–7)

Η μελέτη επιχειρεί την αναπαράσταση της τοιχογραφίας βασιζόμενη στη λεπτομερή εξέταση των θραυσμάτων κονιάματος που σώζονται, για τα οποία δίνονται νέα σχέδια και φωτογραφίες. Οι μινωικές μικρογραφικές τοιχογραφίες με αρχιτεκτονικές προσόψεις φαίνεται ότι αποτελούν τα πλησιέστερα εικονογραφικά παράλληλα. Παραστάσεις όπως αυτές στις τοιχογραφίες του Τριμερούς Ιερού και του Ιερού Άλσους από το ανάκτορο της Κνωσού εξετάζονται και για τον πιθανό θεματικό συσχετισμό τους με τα ταυροκαθάψια και για τον ενδεχόμενο ρόλο τους ως προτύπων για την τοιχογραφία από την Οικία της Αναβάθρας.

SOTIRAKOPOULOU, Panagiota

113–36

The dating of the Late Phylakopi I as evidenced at Akrotiri on Thera (Plates 26–34)

The dating of the Late Phylakopi I (I-ii/iii) has recently been debated warmly among bronze age specialists. The typological correlations in two sealed contexts of Early Cycladic pottery at Akrotiri show Phylakopi I-ii to overlap with the 'Kastri' phase and the 'Amorgos' group, and thus to follow EC II without interruption and to date to the early part of EC III. Phylakopi I-iii thus belongs to the later part of EC III, though elsewhere it also seems to overlap with the early Middle Bronze Age. These chronological equations appear valid for Phylakopi and Akrotiri but are not to be considered as applying to all Cycladic sites: at Ayia Irini IV and the Phourion of Paros the situation seems to be different.

Η χρονολόγηση της Φυλακωπής Ι όπως μαρτυρείται στο Ακρωτήριο της Θήρας

Η χρονολόγηση της Φυλακωπής Ι (I-ii/iii) έχει αποτελέσει κατά την τελευταία δεκαετία θέμα έντονης συζήτησης μεταξύ των ειδικών στην Πρώιμη Χαλκοκρατία του Αιγαίου. Οι τυπολογικοί συσχετισμοί που παρατηρούνται σε δύο 'κλειστά' σύνολα πρωτοκυκλαδικής κεραμεικής στο Ακρωτήριο της Θήρας εμφανίζουν την φάση Φυλακωπή I-ii να συμπίπτει εν μέρει χρονικά με την φάση 'Καστρί' και την 'Ομάδα της Αμοργού' και, κατά συνέπεια, να ακολουθεί την ΠΚ II περίοδο χωρίς την μεσολάβηση διακοπής και να εντάσσεται χρονολογικά στην πρώιμη φάση της ΠΚ III. Η φάση Φυλακωπή I-iii αποδεικνύεται κατ' αυτόν τον τρόπο να ανήκει στην ύστερη φάση της ΠΚ III, άν και ταυτοχρόνως φαίνεται να συμπίπτει εν μέρει χρονικά με την πρώιμη φάση της Μέσης Εποχής του Χαλκού σε άλλες περιοχές. Οι χρονολογικές αυτές παρατηρήσεις φαίνονται, με βάση τα μέχρι στιγμής στοιχεία, να ισχύουν στην Φυλακωπή και στο Ακρωτήριο, αλλά δεν πρέπει να θεωρείται ότι ισχύουν σε όλες τις κυκλαδικές θέσεις: στην Αγία Ευρήνη IV και στο Φρούριο της Παροικιάς στην Πάρο η κατάσταση φαίνεται να διαφέρει.

STANTON, G. R.

341–64

Some inscriptions in Attic demes (Plates 50–4)

In recent years several inscriptions, including a deme decree (*IG ii² 1181*) thought to have been found at Sounion, have been reassigned to Rhamnous. The community of Sounieis dedicated a kouros to Zeus even before it had been incorporated in the Athenian state as a deme. The sole remaining deme decree (*IG ii² 1180*) suggests that the deme centre must have been about 4 km N of the cape, though there was another centre of population at the cape in classical times. Over time the deme sought to protect its resources, possibly against state mining activities but more certainly against inroads by shepherds or goatherds from other demes. Indeed, this was a surprisingly widespread activity, with some eight series of rupestral boundary inscriptions now known. In some cases, as at Sounion, there seems to have been cooperation between demes or reciprocal hostile responses to incursions by grazing animals. The attribution of this burst of protective activity to the 4th century BC is strengthened by the thorough survey of the region in which one deme (Atene) was situated; this shows that the area was uninhabited between the end of that century and the 4th century AD.

Επιγραφές σε αττικούς δήμους (πίνακες 50–4)

Τα τελευταία χρόνια διάφορες επιγραφές, περιλαμβανομένου και ενός ψηφίσματος δήμου (*IG ii² 1181*) που πιστεύεται ότι βρέθηκε στο Σούνιο, έχουν εκ νέου αποδοθεί στο Ραμνούντα. Η κοινότητα των Σουνιέων αφιέρωσε στο Δία έναν κούρο ήδη πριν ενσωματωθεί ως δήμος στο Αθηναϊκό κράτος. Το μόνο εναπομείναν ψήφισμα δήμου (*IG ii² 1180*) δείχνει ότι το κέντρο του δήμου πρέπει να βρισκόταν περί τα 4 χλμ. Β από το ακρωτήριο, ενώ υπήρχε και ένα άλλο πληθυσμιακό κέντρο στο ακρωτήριο κατά την κλασική περίοδο. Με το πέρασμα του χρόνου ο δήμος προσπαθούσε να προστατεύσει τους πόρους του, πιθανώς από τις κρατικές μεταλλευτικές δραστηριότητες αλλά με μεγαλύτερη βεβαιότητα από την εισβολή των ποιμένων και των κοπαδιών από αίγες από τους άλλους δήμους. Πραγματικά, αυτή ήταν μια εκπληκτικά διαδεδομένη δραστηριότητα από την οποία είναι γνωστές σήμερα περίπου οκτώ σειρές από ανεπίγραφους όρους στο φυσικό βράχο. Σε μερικές περιπτώσεις, όπως στο Σούνιο, φαίνεται ότι υπήρχε συνεργασία μεταξύ των δήμων ή αμοιβαίες εχθρικές αντεκδικήσεις για τις επιδρομές των ζώων για βοσκή. Η απόδοση αυτής της εκρήξεως της προστατευτικής δραστηριότητας στον 4ο αι. π.Χ. ενισχύεται από την πλήρη έρευνα επιφανείας στην περιοχή στην οποία τοποθετείται ένας δήμος (Ατήνη). Η έρευνα έδειξε ότι η περιοχή ήταν ακατοίκητη από το τέλος αυτού του αιώνα μέχρι τον 4ο αι. μ.Χ.

STEEL, Louise

287–300

Transition from bronze to iron at Kourion: a review of the tombs from Episkopi–Bamboula and Kaloriziki

Two cemeteries associated with the early iron age occupation of Kourion have been excavated at the localities of Bamboula and Kaloriziki. In his publications of these cemeteries Benson attempted to demonstrate continuity of occupation at Kourion in the transitional bronze–iron age. A reanalysis of the pottery from both cemeteries has instead shown that the supposed continuity of occupation at Kourion is a result of Benson's erroneous identification of the final Late Cypriot and Initial Cypro-Geometric wares.

Η μετάβαση από τον χαλκό στο σίδηρο στο Κούριο: επανεξέταση των τάφων στην Επισκοπή–Μπάμπουλα και στην Καλορίζικη

Δύο νεκροταφεία που συνδέονται με την κατοίκηση στο Κούριο την πρόωμη Εποχή του Σιδήρου, έχουν ανασκαφεί στις θέσεις Μπάμπουλα και Καλορίζικη. Στις δημοσιεύσεις αυτών των νεκροταφείων ο Benson προσπάθησε να δείξει συνέχεια στην κατοίκηση του Κουρίου κατά τη μεταβατική περίοδο από την Εποχή του Χαλκού στην του Σιδήρου. Μια νέα ανάλυση της κεραμικής και από τα δύο νεκροταφεία έδειξε αντιθέτως ότι η υποτιθέμενη συνέχεια στην κατοίκηση του Κουρίου είναι αποτέλεσμα της εσφαλμένης αναγνώρισης από τον Benson των κεραμικών ρυθμών της Τελικής Υστεροκυπριακής και της Πρόωμης Κυπρογεωμετρικής.

VOKOTOPOULOU, Julia

319–28

Cities and sanctuaries of the archaic period in Chalkidike (Plates 46–9)

This paper summarizes recent excavations in Chalkidike. The ancient city of Mende has yielded evidence of houses and other structures, an archaic cemetery, and Mycenaean to late classical finds. At Polychrono (ancient Neapolis or Aige?) there are archaic and classical structures on terraces, and a cemetery with early infant burials. Three archaic–classical sanctuaries have also been found: (1) at Poseidi, a temple of Poseidon (identified from inscribed votives), robbed and reused in hellenistic and Roman times; (2) at Nea Roda–Sane, a temple to a female deity, with sculptures; and (3) at Parthenonas, a peak sanctuary of Zeus with evidence of animal sacrifice. The implications for Chalkidian relationships with other parts of the Greek world and for the strength of local culture are briefly examined.

Πόλεις και ιερά της αρχαϊκής περιόδου στην Χαλκιδική (πίνακες 46–9)

Το άρθρο αυτό είναι μια επιτομή των πρόσφατων ανασκαφών στη Χαλκιδική. Η αρχαία πόλη της Μένδης έδωσε στοιχεία για σπίτια και άλλες κατασκευές, ένα αρχαϊκό νεκροταφείο και ευρήματα από τα μυκηναϊκά μέχρι τα ύστερα κλασικά χρόνια. Στο Πολύχρονο (αρχαία Νεάπολις ή Αίγιη) υπάρχουν αρχαϊκές και κλασικές κατασκευές σε άνδρα και ένα νεκροταφείο με πρώιμες παιδικές ταφές. Βρέθηκαν επίσης τρία αρχαϊκά – κλασικά ιερά: (1) στο Ποσειδί ένα ιερό του Ποσειδώνα (αναγνωρίστηκε από ενεπίγραφα αναθήματα) συλημένο και επαναχρησιμοποιημένο στα ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια, (2) στη Νέα Ρόδα – Σανή ναός με γλυπτά για μια γυναικεία θεότητα και (3) στον Παρθενώνα ένα ιερό κορυφής του Δία με στοιχεία για θυσίες ζώων. Εξετάζονται συνοπτικά οι ενδείξεις για τις σχέσεις της Χαλκιδικής με τις άλλες περιοχές του ελληνικού κόσμου και για τη δύναμη του τοπικού πολιτισμού.

WATERHOUSE, Lady Helen

301–17

From Ithaca to the Odyssey

All references to Ithaca in ancient authors are in Homeric contexts. The BSA's excavations in the island, here summarized, have shown the importance throughout classical times of the shrines at Aetos and Polis, indicated by the objects dedicated from many parts of the Greek world. Among these, the twelve tripod-*lebetes* found in the Polis Cave cannot be dissociated from the Phaeacian tripods given to Odysseus. It is suggested that the dedications preceded, and inspired, that part of the *Odyssey*, and that the importance of Odysseus in the Homeric poems reflects that of the cults at these shrines. Problems of transmission are considered, with a discussion of Homer's island geography and pre-colonial routes to the West.

Από την Ιθάκη στην Οδύσεια

Όλες οι αναφορές των αρχαίων συγγραφέων στην Ιθάκη είναι ομηρικές. Οι ανασκαφές της Βρετανικής Σχολής στην Αθήνα στο νησί, οι οποίες εκτίθενται εδώ περιληπτικά, έδειξαν τη σπουδαιότητα των ιερών στον Αετό και την Πόλη καθόλη την διάρκεια των κλασικών χρόνων, την οποία υποδεικνύουν αντικείμενα που αφιερώθηκαν από πολλές περιοχές του ελληνικού κόσμου. Ανάμεσά τους, οι δώδεκα τριποδικοί λέβητες που βρέθηκαν στη σπηλιά της Πόλεως, δεν είναι δυνατόν να μην συσχετισθούν με τους τρίποδες των Φαιάκων που δωρήθηκαν στον Οδυσσέα. Προτείνεται ότι τα αναθήματα προηγούνται χρονικά και ενέπνευσαν αυτό το χωρίο της Οδύσειας και ότι η σπουδαιότητα του Οδυσσέα στα ομηρικά έπη αντικατοπτρίζει την θρησκευτική σημασία αυτών των ιερών. Εξετάζονται προβλήματα μεταδόσεως και συζητείται η ομηρική γεωγραφία του νησιού και οι δρόμοι προς την Δύση πριν τον αποικισμό.